

■ Sjøfjell mot kritikere

STERKE FØLELSER:
Beate Sjøfjell og Trygve Hegnar
(ryggen til). FOTO: IVAN KVERME

Holmgang om eierskap

JUSS: Trygve Hegnar eier ikke Hegnar Media, fastholder professor Beate Sjøfjell.

JONE FRAFJORD
JONE.FRAFJORD@FINANSAVISEN.NO

Professor Beate Sjøfjell møtte kritikere under Selskapsrettsforums møte om «Eierskapsmyten» i går.

– Eierskapsmyten er en godt befestet myte, sa hun i sin innledning, og viste til begreper som Eierskapsavdelingen, statseide selskaper, og Eierskapsmeldingen.

– Det er ingen overraskelse at mange vil slutte at aksjonæren eier selskapet. Det er lett å forstå, og juridisk sett galt, mener hun.

For det aksjonærene eier er bare selve aksjene, mener hun.

- Eier egenkapitalen

Finansavisens redaktør Trygve

Hegnar sa seg enig med Sjøfjell i at aksjonærene ikke eier selskapets aktiva.

– Men det aksjonærene eier uavkortet er *egenkapitalen* i selskapet, sier han, og viser til at myndighetene derfor sender en regning hvert år for at formuesskatten skal betales.

– Hvorfor er følelsene i debatten så sterke? Jo, det er fordi det faglige innholdet i dine synspunkter er svakt. Uhyre svakt. Det du forsøker å gjøre, er å fjerne eiendomsretten fra aksjonærene. Det er ikke lurt på sikt, for aksjonærene har et stort ansvar, sa Hegnar under seminaret.

– Når du har kontrollen over et stort selskap som du ønsker skal gå bra, føler du et stort ansvar. Men rettslig sett har du ikke er så stort ansvar. Det er nettopp det som er forskjellen mellom enkeltmannsselskap og aksjeselskap, repliserte Sjøfjell, som på direkte spørsmål svarte at Hegnar ikke eier Hegnar Media.

Aksjonærfellesskapets kontroll

– Jeg synes at svært mye av det som er sagt i debatten koker ned til et terminologisk spørsmål, synes jus-

professor og skatteekspert Fredrik Zimmer.

– Aksjonærfellesskapet har kontroll over selskapet. Den enkelte aksjonær har kanskje ikke kontroll, men det er fordi det er mange av dem. Det fullt mulig å si at innenfor en slik tolkning at eierskapet ikke er ubegrenset.

I de fleste tilfeller spiller det mindre rolle om aksjonæren kalles for aksjonær eller eier, mener Sjøfjell: Aksjonærene kan fortsatt velge styret, instruere styret eller avsette det uten begrunnelse. De har uansett de samme økonomiske rettighetene, og den makten som følger med.

Profitten

Men:

– Rettslig sett kan det ha betydning for styrets rolle. Det kan ha betydning for hvordan man forstår selskapets interesse, sier hun.

– Hvis en mener styret bare har kortsiktig profitt som interesse, da vil det bryte mot det jeg har funnet i min forskning, at selskapet ikke har plikt til å maksimere aksjonærenes profitt.

Slik hun ser det, har behandlin-

gen av aksjonærer som eiere ført til «en kortsiktighet som går på tvers av den langsiktige profittinteressen som er konsensus i norsk rett og som også EU-kommisjonen ser som et problem».

– Å lovfeste at selskaper skal ta langsiktige og ikke kortsiktige profittensyn vil ha en del totalitære konsekvenser, mener Morten Kinander ved Handelshøyskolen BI, og etterlyste det juridiske belegget for at selskapet må ta slike hensyn.

«En aksje (...) er en eierandel»

I forarbeidene til aksjeloven står det at «En aksje er en betegnelse på en eierandel i et aksjeselskap».

– Hvorfor godtar du ikke det som juridisk definisjon? Ville du gjort det om definisjonen sto i selve aksjeloven?

– Hvis den hadde stått i loven, ville jeg gått til forarbeidene og sett nærmere på hva som var ment med den definisjonen i loven. Når jeg ikke legger vekt på det, er det ut fra en helhetlig lesning av aksjeloven og forarbeidene, sier Sjøfjell.

Bakgrunn

- Beate Sjøfjell, professor dr. juris ved Universitetet i Oslo, har i debattinnlegg i Finansavisen og Dagens Næringsliv argumentert for at aksjonærene ikke er eiere av aksjeselskapet.
- Aksjonærene er bare eiere av aksjene i selskapet, ifølge Sjøfjell.
- Sjøfjell er imøtegått og kritisert av en rekke forretningsadvokater, akademikere ved blant annet Handelshøyskolen BI og Universitetet i Oslo, og Finansavisens Trygve Hegnar.

Hun har i løpet av debatten varslet at hun sannsynligvis vil foreslå endringer av rettsreglene.

– Hvilke selskapsrettslige regler vil du endre, og hvorfor?

– Det er for tidlig å si. Det dreier seg om selskapsrettens begrensninger og muligheter når det gjelder å ta miljørettslige hensyn, og er knyttet til et internasjonalt forskningsprosjekt, sier Sjøfjell.

Eventuelle forslag til endringer vil komme innen utgangen av 2013, opplyser hun.